

СТАНОВИЩЕ

от професор **Иванка Бончева Паунова**, д.пс.,
клиничен психолог-психотерапевт
Катедра по Психиатрия и Медицинска психология, МУ-Варна

Относно: обявен конкурс за АД „ПРОФЕСОР“ по направление 3.2. Психология (Клинична психология) към Катедрата по социална, трудова и педагогическа психология при СУ „Св. Климент Охридски“- София, Философски Факултет, обявен в „Държавен вестник“ бр. 33 от 17.04.2018 г.

Съгласно решение на Факултетен съвет (протокол № 11/08.05.2018г.) и със Заповед на Ректора на СУ № РД 38-332/22.05.2018г. и решение на Председателя на Научното жури съм определена като член на НЖ да представя становище във връзка с обявен конкурс за АД „Професор“ по научната специалност Психология (Клинична психология) в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология за нуждите на Катедра „Социална, трудова и педагогическа психология“ при СУ „Св. Климент Охридски“ - София, Философски Факултет”, с единствен кандидат **ДОЦ. РУМЯНА КИРИЛОВА КРУМОВА-ПЕШЕВА**, д.пс.н.

Представената по процедурата документация презентира доц. Румяна Крумова-Пешева, д.пс.н. като умел клиничен психолог и психотерапевт, задълбочен учен и добър преподавател. Във всяка една дейност проличава лична ангажираност и умение за последователно и в дълбочина разгръщане на практическия опит в научен продукт. Научната и преподавателска дейности на доц. Крумова-Пешева отразяват дългогодишен професионален опит в областта на клиничната психология, психология на донорството и психотерапията. За годините на активна дейност кандидатът е внесъл свой принос в 4 научни направления.

На първо място следва да се назоват 19-те значими разработки в областта на клиничната консултативна психология и психотерапевтичната практика при пациенти със значими водещи соматични заболявания и състояния. В обобщен вид, достъпен за клинични психолози и за студенти са синтезирани както научно и практически достигнатото в света и у нас, така и личния опит на кандидата в представения учебник по медицинска и клинична психология „Психологично консултиране в медицинската практика“ (2017г.). На достъпен език са разгледани важните теми за начина, по който се преживява

едно соматично страдание и за психологичния подход в помощ на страдащия. Кандидатът извежда и доказва на база личната си практическа дейност на психолог-консултант и психотерапевт значимостта на професионалната среща на медицината и психологията при всеки индивидуален случай в името на успешния изход от страданието.

Останалите научни разработки третират психологични аспекти (главно преживяване на болестта – нагласа, стрес, соматизация) при пациенти с кардиохирургични операции, с исхемична болка (2 бр.) или постоперативна болка, с ампутация (4 бр.), след хирургическа интервенция или поставяне на импланти, при пациенти на хемодиализа, със съдови заболявания или рак на гърдата (3бр.). Статиите, относно формите на соматизация в предучилищна и училищна възраст и за групова психотерапевтична работа при пациенти с употреба на хероин идват да докажат, че доц. Крумова-Пешева има отношение и към патопсихологията.

Втора значима област в практическата и научна дейност на кандидата е донорството и трансплантацията на органи. Тук авторът ни представя 1 студия и 16 научни публикации. В основната си част те разглеждат аспекти на психичното пред-, респ. след - оперативно състояние на пациентите и техните донори. На база собствената практика на консултант и психотерапевт доц. Крумова-Пешева ни въвежда във важността на предоперативното консултиране и на следоперативната психотерапевтична подкрепа на пациенти и семейство. В статиите тя доказва, че дългогодишният успех на една трансплантация на орган до голяма степен се дължи и на психотерапевтично подсиурената добра нагласа на пациента към органа и лекарската намеса.

Тясната практическа квалификация на доц. Крумова-Пешева в областта на психоанализата определя следващата област на нейните научни постижения. В предложената студия „Особености на психоаналитичната психотерапия като метод за личностно реструктуриране и развитие” (2017 г.) е обобщено теоретичното познание за психоаналитичната психотерапия като разновидност на психоанализата и неговите възможности за справяне с невротични, функционални соматоформни разстройства в актуалната ѝ употреба. Втората студия „За някои психоаналитични възгледи върху травматизма” (2018 г., под печат) отразява научните виждания на класици и съвременни автори върху т.нар. „политравматизъм” и разбирането на понятието „психичен травматизъм”. Останалите научни публикации разглеждат практически аспекти на психоаналитичния опит на кандидата, от една страна като обучаващ млади специалисти в областта на психоаналитичната психотерапия; от друга - като работещ с пациенти, в състояние на психотравма и депресия. Общият им брой е 5.

Четвъртата група публикации открива едно ново проявление на доц. Крумова-Пешева – на психолога, който милее за психичното здраве на лекаря (3 бр.) и за социално-психологическата стабилност и успешност на значими институции, работещи с хора (7 бр.). Като специалист и като общественик кандидатът поднася личното си становище относно аспекти на психологическа работа в Българската Армия и Болницата като институция и спрямо Закона за трансплантация на органи и тъкани, в частност „кръстосаното донорство”.

Резултат от практическата дейност на кандидата са формулираните от нея 3 Модела за психологична работа и 8 Методики, касаещи оценката, консултирането и психотерапевтичната подкрепа на здрави лица (войници, донори) и пациенти. Всички те са научно защитени в 2-те дисертации и 3-те монографии.

Многоаспектната професионална и научно-изследователска дейност на доц. Румяна Крумова-Пешева намира отражение в нейната преподавателска активност. В рамките на Нов Български Университет води обучителни модули по клинична психология, психоаналитично базирана психология и патопсихология в бакалавърска и магистърска програми. Преподавателската ѝ дейност в рамките на Софийски Университет е в полза на 3 факултета – Философски факултет, Факултет Медицина и Факултет Педагогика. В основата на обучителните модули в бакалавърските и магистърски програми стоят клиничната и медицинска психология, психоанализата и разгърнатия от самата нея нов клон на психологията в България – трансплантационната психология. Към всичко това трябва да се отбележат заслугите на доц. Крумова-Пешева за провеждане на тренинги, супервизии и обучителни модули за следдипломна квалификация на бъдещи клинични психолози и психотерапевти в психоаналитичната парадигма.

През годините на професионална и научно-преподавателска дейност ръст бележи и нейната гражданска активност в подкрепа и популяризиране на клиничната и медицинска психология и психотерапията – участие в научни форуми, инициране и реализиране на проекти, проблемни дискусии в кръгла маса, изготвяне на становища по значими проблеми.

Представената за участие в конкурса документация е не само тежка и голяма по обем. В нея се открива професионалното лице на един неуморен, задълбочен, последователен практик, учен и разпространител на знания в областта на медицинската и клинична психология и психотерапията. Разглежданата и популяризирана от нея научна и практическа тематика е белязана с духа на новаторството и гражданската отговорност. Доц. Крумова-Пешева е пионер във въвеждането на трансплантационната психология в

България и последователен практик, учен и обучител на млади кадри за разпространението ѝ.

В заключение считам, че доц. Румяна Крумова-Пешева, д.пс.н. убедително представя своята кандидатура за АД „Професор”. В нейно лице нашата Алма Матер ще има още един добре открояващ се с постиженията си учен и преподавател.

Отразеното до тук ми дава основание да оценя високо положително кандидатурата на **доц. Румяна Крумова-Пешева, д.пс.н.** и да предложи на уважаемото Научно жури да подкрепи избора ѝ за **АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР”** по професионалното направление 3.2. Психология (клинична психология).

22.08.2018г.

Изготвил становището:

/ проф. Иванка Бончева, д.пс./